

Overheid en Verkeer.

(Slot.)

In het slot van het vorige artikel werd er op gewezen, hoe de Minister van Waterstaat dikwijls beschikt over concessie-aanvragen van autobus-ondernemers, in afwijking van de adviezen, door den Raad van State gegeven en hoe hierdoor, en mede door het feit dat de spoorwegen, die zich tegen het toekomen van een concessie verzetten, onder het departement van Waterstaat ressortiseren, de betrokkenen van meening zijn, dat zij dikwijls onrechtmatig worden benadeeld.

Zeker brengt hier de situatie de noodzakelijkheid mee om de uiterste voorzichtigheid te betrachten. Zelfs de schijn van belangen-beelissingen moet worden gemeded.

Er kan niet gezegd worden dat dit altijd gelukt is en dit is voor een groot deel het gevolg van de wet van 1926, die aan God, Staten en de Kroon zeer veel overlaat.

Volgens welken maatstaf moet een aangevraagde concessie worden beoordeeld? Mag een concessie geweigerd worden omdat hij toestaan een bestaande tram zou moeten verdwijnen? Dit laatste mag m.i. geen gewicht in de schaal leggen. Vele tramwegaansluitingen verzorgen het verkeer op nuster primitieve wijze. Wanneer het publiek een auto-bus preferceert, mag een tram niet door kunst- en vliegwerk beschermd worden. Het geïnvesteerde kapitaal is dan voor een groot deel verloren zegt men en dat is waar, doch maakt niet elke nieuwe toepassing der techniek, oud materiaal overbodig?

Op grond van dit argument zou men de toename van het elektriciteitsverbruik moeten tegengaan, ten bate der bestaande gas-apparaten en had men indertijd de trek-schuit tegen de concurrentie der spoorwegen moeten beschermen.

Een belang dat bestaat kan niet op dien grond alleen bescherming van de regering verwachten en hoe treurig het ook voor de betrokkenen moge wezen, zij zullen toch vroeger of later de consequenties uit de veranderde toestanden moeten trekken.

Zoo blijft dan als maatstaf het „verkeersbelang“ over.

Men gevoelt welk een rekbare maatstaf dit is en welk een groot terrein voor vergissingen, misslagen — en onrecht hier geopend wordt. Hier zal nu de administratie de maatschappelijke en economische behoeften gaan beoordeelen en uitmaken welke behoeften op verkeersgebied recht van bestaan hebben en welke niet. De administratie zal bepalen met welke middelen en in welke mate deze verkeersbehoeften bevredigd mogen worden. De leden van de Afdeling „Geschillen van Bestuur“ van den Raad van State debatteren over de vraag of ergens in een uithoek van het land een autobus-dienst toelaatbaar is en als zij geïndigd zijn met „ja“ te zeggen, dan komt een Minister der Kroon en zegt zeer nadrukkelijk „neen“.

Nogmaals herhaal ik het, zij die in dezen te beslissen hebben, zullen dat ongetwijfeld doen met de beste bedoelingen en de grootste nauwgezetheid, maar ondanks al hun pogingen worden de genomen beslissingen als zeer partijdig beschouwd.

Dit kan ook moeilijk anders. In alle perioden van sterke Staatsbemoeiing klinken luide de klachten over willekeur en onrecht. Staatsvoogdij over het economisch leven brengt altoos mede dat de Staat voor heden en toekomst aan de economische ontwikkeling haar baan voor-

schrijft en haar terrein bepaalt. De Overheid gaat staan temidden der strijdende belangen en zegt welke bus mag rijden en welke „niet noodig“ is. Maar dit doende mist zij elken rechtsmaatstaf.

Wel spreekt men hier van „administratieve rechtspraak“, maar feitelijk is er geen rechtspraak. Er is niets dan een bestuur dat rechtsmacht bezit, doch geen anderen maatstaf heeft dan het subjectief inzicht der regerende personen, en aldus bepaalt wat economisch noodig of overbodig is.

Het is hier het stelstel dat onbruikbaar is en oorzaken geeft tot allerlei klachten en het zijn niet sommige personen die een bepaald belang ten koste van het recht bevorderen.

Dat dit zoo is blijkt ook ten duidelijkste uit de telkens voorkomende geschillen tusschen Minister en Raad van State.

Ware hier een maatstaf van recht aanwezig, dan zouden de partijen elkaar zeker hebben gevonden. Dan zou zich niet in onze administratieve rechtspraak het ongehoorde feit hebben voorgedaan, dat in betrekkelijk korten tijd plus minus vijftien adviezen van den Raad van State op zij gezet zijn. Dit is enkel verklaarbaar uit het ontbreken van een rechtsmaatstaf. Hier wordt zuiver gehandeld naar wat door subjectief inzicht, tot eisch van verkeers-economie gestempeld wordt.

De oorzaak van de vele klachten over onrecht en willekeur schuilt dus in de wet „betreffende de openbare middelen van vervoer, met uitzondering van de spoorwagendiensten“, zooals die in 1926 gewijzigd werd, die eenzijdig een einde maakte aan de verkeersvrijheid, door het exploiteeren van een lijn afhankelijk te stellen van een concessie, en anderzijds aan God, Staten en aan de Kroon elken maatstaf onthield.

Nu de toestand eenmaal zoo is, blijft slechts over te hopen dat zij, die tot beslissen geroepen zijn, met de grootste voorzichtigheid zullen handelen.

Men wil het verkeersbelang dienen en dat schijnt wel de eenige maatstaf die thans praktisch overblijft, als men er dan maar bij bedenkt dat niet enkel uit ambtelijke rapporten maar ook uit de meening van de daarbij betrokken bevolking blijkt, wat het verkeersbelang elacht.

De regering kan hier niet veel anders doen dan objectieve eischen stellen aan materiaal en bedienend personeel en verder zich zoo nauw mogelijk aansluiten bij wat in de vrije maatschappij tot stand kwam en gewenscht werd.

Ook de oplossing van het gecompliceerde verkeersvraagstuk is te zoeken in de richting van het particulier initiatief en niet in een staatsocialistische voogdij over het maatschappelijke leven.

Arahem.

E. VISSER.

LITERATUUR EN KUNST.

W. de Merode, De Verloren Zoon.

II.

In ons vorig artikel handelden we over den nieuwen bundel van Willem de Merode „De Verloren Zoon“.

We zeiden toen, dat we in aansluiting aan de bespreking ook iets van deze poëzie wilden doen weten, door citatie van enkele gedichten of versfragmenten.

Uitg. E. M. Holland, Amsterdam.

Maar wie leest tegenwoordig de Evangelisten? En wie onder degenen, die ze ter hand nemen, kunnen ze waarlijk goed lezen? En daarom meent hij: „Om de verlorenen te redden moeten wij het oude Evangelie opnieuw vertalen. Omdat Jezus altijd in het leven der menschen tegenwoordig zij, is het allernoodzakelijkst dat men Hem van tijd tot tijd doe herrijzen, niet zoozeer om Hem in de kleuren van den dag over te schilderen, maar om met nieuwe woorden, met toepassingen op het heden, zijn eeuwige waarheid en onveranderlijke geschiedenis opnieuw voor te houden. Om de geschiedenis van de geschiedenissen over Christus te schrijven zou een ander boek, grooter dan dit, noodig zijn. Maar de meest gelezene en bekende geschiedenissen kunnen in hoofdzaak in twee afdelingen gesplitst worden: die, welke door de geestelijkheid voor de geloovigen en die, welke door mannen van wetenschap ten dienste der leeken geschreven zijn. Noch de een, noch de andere kunnen hen bevredigen, die in een levensbeschrijving, het Leven zoeken.“

Als hij het dan heeft over de „Levens van Jezus“, voor de vromen bestemd, zegt hij o.m.: „Alles te zamen, zijn het boeken voor degenen, die in Christus gelooven, dat is, in zeker opzicht, voor wie ze zonden kunnen missen. Er zijn ook enkele uitstekende, maar de leeken, die onverschilligen, de profanen, de artsen, zij die gewoon zijn aan de grootheid der antieken en de frisheid der modernen, zoeken die boeken niet, of laten ze, nauwelijks begonnen, ter zijde liggen. En toch zijn het juist deze lezers, die moeten gewonnen worden, omdat zij het zijn, die Christus verloren hebben en tegenwoordig den toon aangeven in de wereld.“

Bijzonder scherpe dingen zegt hij aan het adres van de geleerden, die er nog veel minder in slagen, om de zielen tot Jezus terug te brengen, „omdat zij meerendeels zelf behooren tot hen, die tot den waren en levenden Christus moeten worden teruggebracht. De meesten hunner streven er naar den mensch in God aan te tonen, het natuurlijke in het wonder, de legende in de overlevering, en boven alles de interpolaties,

Men zal zich herinneren, hoe we opmerkten, dat in de Merode's Verloren-Zoon-verhaal vier personen voorkomen; naast de hoofdfiguur zijn er de Vader en de broeder, die ook in de gelijkenis zelf worden genoemd, maar dan ook nog de Moeder.

Vooris, hoe we er op wezen, dat dezen niet beschreven worden, maar immer zelf spreken, zelf openbaren wat er omgaat in hun ziel; behoudens een enkele regel is heel de cyclus in den ik-vorm gesteld.

Dere beide omstandigheden nu geven aan den bundel een eigenaardig karakter: de poëzie is lyrisch, (de Merode is trouwens zeer bepaald lyrisch) ze wil vorm en uitdrukking geven aan stemming en innerlijk geheuren, maar door dien ik-vorm krijgt het geheel een dramatisch, iets van handeling. Men ziet, als in een drama de dramatis personae, de handelende figuren, opkomen, in het licht verschijnen om te zeggen wat ze zeggen moeten, en dan weer vervagen, om plaats te maken voor een der anderen. Ze treden „ten tonele“, al is er niet het minste decor, en niets van actie, al is de toon van elk hunner zelf-onledingen lyrisch en nimmer dramatisch.

Eerst spreekt de Verloren-Zoon zelf in het vers „Het vertrek“.

De paarden laten draven langs de straat.
Den rauwen praat van 'ruige volk te hooren.
De zwaarte schatten van het rijpend koren,
En 'tvee belasten naar zijn waarde en staat.

Het is genoeg geweest, mijn jonge leven
Is weeld'rig als een paard in 't klaverveld.
Dat darsel aan den vanger durft weerstreven
En in galop den snellen toom ontsuelt.

Nu wijk ik uit om zelf mijn weg te zoeken,
Vader en Moeder, 'k wil 't geen verdriet.
't Geluk verijnt, de nood zal mij verkloeken
En 'k ben een man, als gij mij wederziet.

En in het onmiddellijk volgende bemerken we, hoe hij aan dit voornemen gevolg heeft gegeven. We vinden hem in „De Stad“, gelukkig in zijn vrijheid, zoo als hij juist is.

Hoe heerlijk is het doelloos dwalen
In vreemde stad, met vreemde liën,
En gretig naar zich toe te halen
Alles wat de oogen kostlijks zien.

Als op het hof het vichte ronken
Van 'tvee den slaap kruidt van 't gezin,
Verlokt hier het begeerlijk prouken
Van aller vreugde aanbegin.

Maar niet lang duurt de bedwelming der vreugde
Want reeds in het volgende vers hooren we de „Overpeinzing“.

Ik zei: 't geluk zal mij verijnen!
Nu weet ik, dat de weelde moordt.
Mijn oogen glanzen niet, maar kwijnen,
En al mijn krachten zijn verstoort.

Ik waggel angstig langs de straten
En bloos bij ieders blik, en voel
Me opeens van God en mensch verlaten,
En zonder plicht en zonder doel.

En 'savonds na onmatig drinken,
Als dries de roes woelt door mij heen,

de vervalschingen en de apocriefe plaatsen in de oudste christelijke letterkunde. Zij, die niet komen tot het loochenen van Jezus' bestaan, brokkelen zooveel als zij kunnen van de ons overgebleven getuigenissen af en door middel van „als“ en „maar“, van beleefdheids- en verbodsbetuigingen, van twijfels en onderstellingen komen zij er niet toe stellige geschiedenis te schrijven, doch, gelukkig, evenmin om den inhoud der Evangelien te niet te doen. Zoozeer spreken zij elkander onderling tegen. Elk nieuw stelsel heeft ten minste de verdienste, dat het de voorafgegaane tot niets herleidt. Bij slot van rekening doen die geschiedschrijvers met al hun snij- en ontloedgereedschap, met alle hulpmiddelen der tekstkritiek, der mythologie, der paleografie, der archeologie, der semitische en grieksche taal kunde, niets anders dan al kervende en slim bedriegend, de levensgeschiedenis van Jezus te verstuiven en te verwateren. Het meest logische besluit waartoe dit gebazel en die drukte leiden is dat Jezus nooit op aarde is verschenen, of, wanneer dit bijgelyk toch waar mocht gewest zijn, dat wij niets met zekerheid over Hem zeggen kunnen.“

En zoo gaat hij voort: „Het kwam den schryver van dit boek voor, dat aan de duizentallen van boeken, die het leven van Jezus verhalen, nog steeds het boek ontbreekt dat aan hen voldoening kan schenken, die in stede van dogmatische bewijzen of geleerde diepzinnigheden, voetsel voor hunne ziel zoeken: dat geschiedt is zoowel voor onzen tijd, als voor iederen lezer.“

Een levend boek, wel te verstaan, dat Christus den altijd levende met meer aantrekkelijke levendigheid, meer levend voor de levenden aanschouwelijk maakt. Dat Hem aan het tegenwoordige geslacht als een levend tegenwoordig doel gevoelen. Dat Hem in geheel zijn levende en tegenwoordige grootheid — eenwig en daarom ook actueel — aan hen voorstelt, die Hem veracht en verworpen hebben, aan hen, die Hem niet beminnen, omdat zij zijn ware aangezicht nimmer hebben gezien.“

POPULAIR-WETENSCHAPPELIJKE SCHETSEN

Iets over het beeld van Jezus in de moderne literatuur.

door

W. M. LE COINTRE.

IX.

Allereerst vraag ik dan uw aandacht voor een zeer merkwaardig boek van den bekenden Italiaanschen schryver Giovanni Papini in het Nederlandsch vertaald onder den titel: „De Christus“.¹⁾ Dit is een bij zijn verschijning, in en buiten Italië, door duizenden bij duizenden met gaarne gelezen werk over Jezus, van een man, die alle stadia van menschelijke ver twijfeling doorloopen heeft, als publiek Godloochenaar bekend stond en door de ellende van den oorlog heen, weer heeft leeren grijpen naar het oude Evangelie. Hij geeft nu in dit werk, in een reeks zeer korte, licht leesbare, hoofdstukken, in nauwe aansluiting aan den inhoud der Evangelien, in eigen bewoordingen, een aanschouwelijk beeld van het leven van den Christus en van Diens zending onder de menschen. Hij wil de Christus-figuur voor het nu-levende geslacht a.h.w. haatbaar uitbeelden, wat hij doet in een dichterlijk suggestieve taal.²⁾

Papini is Roomsche-Katholiek, maar wij rekenen hem tot de „grensgevallen“, waarom wij hem in onze besprekingen gaarne een plaats inruimen: het specifiek Roomsche-Katholieke is speurbaar, doch nergens bepaald streekt.

In een woord vooral „Aan den Lezer“ zet Papini uiteen, wat hij bedoelt en zegt o.m.: „Geen enkele levensgeschiedenis van Jezus, ook al ware zij geschreven door een genie, dat alle vroegere schryvers in grootheid overtrof, zou ooit schooner en volmakter kunnen zijn dan de Evangelien. De heldere soberheid der eerste vier Geschiedverhalers kan door alle wonderen van stijl en poëzie nimmer worden overtroffen.“

Gaat
O, ik

Dan ver-
en, schoon
treffelijk hee-
gebroken, ve-
twee opvolg-
de hartelich

o zal
God
Naar

Nu vervul
naar voren
doortrokken
vers de vol-
aan, ondu-
behoort en
stotte de ov-
wij gloriende
schachter w-
han, leeuw
gedachtel-
oudste z-
Kunt
Ben
Heli
Ulat
Wat
En tr
O, w
Niet
En hij kn
Wij
Nu G

en antwoor
het volgend-
verstoort de

Hij za
Niet
Hij b
Mijn

Weer ver-
in het ver-
Hongere

God
Tent
Waars
Hoe

En de s-
over het v-
is een danc

O G
E z
Viel
En b

Ik zal o

Even Hils
ep, die V
roegde we
driet, heide

En het re-
beweert n-
aan te bi-
aagedacht
stait was
verwezenlij-
Tenslotte
steller van
boek het t-
zeker oog-
tijpheid vat-
te beschrijv-
Wat zijn
in dien
moed, bele-
als slechts
Nauwelijks
waren arbe-
hem — m-
onderbreke
werk en
kracht, ster-
boek over
maakte uit-
wijs voorge-
haften, lat

Eindelijk
mensch bes-
dan elke a-
zell heeft
herinnering

Vergant
den Heilan
Christus de
juist om de
traptien tot
dat zijn ge-
en sterven
de slapende
overwint d

opmerken, dat vier personen de Vader en de zelf worden ge-

dozen niet beken, zelf open lens een onkelen gesteld.

aan den bundel lyrisch, (de Me) ze wil vorm en innerlijk ge

het geheel in niet, als in een delende figuren,

te zeggen wat gen, om plaats reden, (ten too) en niets van zelf-ontheltingen

in het ver

e straat

k te hooren, ind koren,

de en staat,

ge leven

vervold, oerstreven tsnelt.

te zoeken, verdriet,

verloeken derziet

erken we, hoe geven. We vin

ijn vrijheid, zon

walen

lien,

o m.

iken

n 'gozin,

iken

der vreugde

we de „Ove

oordi,

kwijnen,

oordi,

alen

el

verlaten,

el

en,

mij heen,

ien in de oudste

komen tot het

ten zooveel als

getuigenissen al

an beleefde

onderstellingen

nis te schrijven

oud der Evan

en zij elkander

eft ten minste

tot niets her

schiedschrijvers

, met alle hulp

, der paleogra

gaat langzaam alles mij ontzinken.
(1) ik ben overal alleen!

Van vervalt hij in droef gepeins aan verloren geluk,
en, schoon hij daar neerzit zooals Boede hem voor-
treffelijk heeft geteekend: de handen voor de oogen,
gebroken, verslagen, we hooren wat hij denkt in de
twee opvolgende verzen: „En hij peinst“, die tot
de hartstochtelijke klacht voeren:

O zalig thuis, o zoete vrede,
God mijner kindsheid, neem mij mede,
Naar mijn verlaten vaderland.

Nu vraagt de figuur van den Zoon en komen
naar voren de Vader en de Moeder, die een van smart
doortrokken „Gesprek“ voeren. Opmerkelijk is in dit
vers de vorm: 't begint met een enkelen regel, zwelt
aan, omdat de groeiende droefheid steeds meer woorden
behoef en eindigt weer zooals het begon, wijl ten
slotte de overstelpende droefheid stil maakt, maar ook,
wijl gloeiende hoop op terugkeer slechts in een enkel
schuchter woord zich durft uiten.

Daar terwijl ze daar zitten, zwijgend, ieder in eigen
gedachten verzonken, komt de broeder op en „De
oudste zoon spreekt“

Kunt ge nu verdriet niet laten varen?
Den ik niet bij U thuis gebleven?
Heb ik niet willig heel mijn leven
U laten regeelen en bestaren.

Wat weent gij om den darten vlinder,
En krimp, wanneer de vlam hem zengt!
O, waarom wijlt U aandacht ginder,
Niet ziend, wat hier mijn plicht U brengt?

En hij krijgt antwoord:

Wij luistren of zijn stem niet zonder
Nu Gods roep zich met de onze mengt.

een antwoord, dat hem bitter stemt, zooals blijkt uit
het volgende vers: „De oudste peinst“ en hem
verstoord doet wegloopen met de woorden:

Hij zal met mij dezelfde lucht
Niet ademen, Mijn ouders sterven,
Hij heeft gekozen, laat hem zwerren,
Mijn haat bewaakt mijn grond geducht.

Weer verandert het toneel, weer zijn we, meens,
in het verre vreemde land, waar de verlorenen zit:
„Hongerende“ en klagend:

God, aan den nood der weelde ontkomen,
Tent Gij mijn leven door gebrek?
Waarom ontstelt Gij mij met droomen?
Hoe kunt Gij dringen tot vertrek.

In de slotsom van dat klagen, 'welk zich ook
over het volgende vers uitstrekt „En hij peinst“,
is een daad:

O God! geef hulp, ik geef mij over,
Ik zondigde... en een geruisch
Viel in het roerlooze loover,
En hij stond op, en ging naar huis....

„Ik zal opstaan en ik zal tot mijn vader gaan....“

Even flitst bij dit beslissende besluit het licht over
op „de Vader“ en „de Moeder“, die we zien,
zooals we ze zagen, vol van hun groot en diep ver-
driet, beiden vertoerd van een zelfde verlangen: dat

En het resultaat? Zelf zegt hij er van: „De schrijver
beweert niet dat het hem gelukt is een dergelijk boek
van te bieden, ofschoon hij bekend er dikwijls over
nagedacht te hebben: maar voorzover hij er toe in
staat was, heeft hij toch getracht het denkbeeld te
verwezenlijken.“

Tenslotte belijdt hij nog het volgende: „De samen-
steller van dit boek heeft, jaren geleden, in een ander
boek het treurige leven verhaald van iemand, die op
zeker oogenblik God wilde worden. Thans heeft hij in
rijpheid van jaren en ondervinding, getracht het leven
te beschrijven van een God, die mensch werd.“

Wat zijn atheïstische periode aangaat, getuigt hij
an dien zelfden tijd van koortsigling en hoog-
moed, beleefde hij, die dit schrijft, Christus, zoo-
als slechts weinigen Hem vóór hem beleefd hebben.
Nauwelijks zes jaren later — maar zes jaren van
zwaren arbeid en verwoesting, zoo buiten, als binnen
hem — na lange maanden van diep nadenken, van
onderbreking van een ander sedert jaren aangevangen
werk en als aangezoekt en aangedreven door een
kracht, sterker dan hij zelf, begon hij op eenmaal dit
boek over Christus, dat hem nu een slechts onvol-
maakte uitboeiing van schuld toeschijnt. Het is dik-
wijls voorgekomen dat Jezus door hen, die Hem tevoren
haatten, later het vurigst werd bemind.“

Eindelijk zegt hij: „... deze tot Christus teruggekeerde
mensch heeft ingezien dat Christus verraden en, erger
dan elke andere beleediging, vergeten is. En in zich
zelf heeft hij den drang gevoeld om Hem weder in
herinnering te brengen en te verdedigen.“

Vergunt mij nu dit woord, waarin het beeld van
den Heiland zoo fijn wordt geteekend: „Men zegt dat
Christus de profeet der zwakken is, maar Hij kwam
juist om den kwijnenden kracht te schenken en de ver-
traptten tot boven de koningen te verheffen. Men wil
dat zijn godsdienst slechts goed zou zijn voor zieken
en stervenden en Hij geneest juist de zieken en wekt
de slapenden op. Hij zou tegen het leven gekeerd zijn en
overwint den dood. Dat Hij de God der treurigheid

hij terugkomen zal. Maar dan valt de lichtbundel on-
middellijk weer op den zoon, die den „Terugtocht“
is begonnen en weldra „Bij Huis“ gekomen is: neer-
vallend bij de poort met de rauwe bekentenis:

Onthuterd, en onteerd, berooid,
Uitwasemend bederf en schande,
Lig 'k voor Uw deur in 't zonnebruiden,
Een gistig kreng, met walg vergooid.

Ik hoor gestommel en geruisch
Wat ik niet wilde, en immer hoopte:
O Vader... Moeder... een gedoopte
Met tranen, neem mij in Uw huis.

En dan komen ze toelopen, de Vader, die, hij
het zien van zooveel ellende en zoo bitter berouw
bald. („Vaders Gebed“)

Ik bad: Heer laat Uw dienstknecht gaan,
Als Gij mijn zoon hebt weergegeven;
Maar nu 'k hem zoo berooid zie stam
Smeek ik: och, laat mij voor hem leven!

Een boom, vermolmd van ouderdom,
Kan amper vrucht, schraal schaduw geven;
Maar de arme is alles welkom
Ik smeek: och, laat mij voor hem leven.

Misschien draag 'knog een gave tak,
Om hem een goeden stut te geven.
Dat hij hem zag, dat hij hem brak!
Ik smeek: och, laat mij voor hem leven! —

de moeder, die, als de verloren zoon met zijn berouw-
erkenning zich richt „Tot Vader en Moeder“,
hem troost en haar immer grootgebleven liefde bewijst,
en eindelijk ook de broer, die (in het gedicht „De
oudste peinst“) lucht geeft aan zijn gramschorsig-
heid, dat....

vluchtend en keerend bleef hij kind,
En 't liefste blijkt hem weggelegd.

Tot hier loopt, behoudens de afwijking, die we in
het vorige artikel aanwezen, de lijn van den cyclus
ongeveer evenwijdig aan die van de gelijkenis. Maar
nu vervolgt de dichterlijke fantasie de geschiedenis in
een drietal slotstrophen, waar hij den Verloren Zoon
„Peinzende en Ziek“ laat zien, „En hij peinst“:

Nu ben ik stil en wit van binnen
En van de wereld onbewust,
Ik kan alleen nog U beminnen;
Ik heb het leven afgekust.

Voor moeders zoen en bedre armen
Voor vaders grondeloos erbarmen
Ik dank, God! voor Uw liefde! ik dank!

en, naast zijn stervensspando, „de Moeder“, die zegt:

O kind, dat hebt gezworven
Zoo ver, om liefde en lust
En thuisbracht een bedorven
Hart, hunkerend naar rust.

Hier zullen ziekte en zorgen
U plegen, nu, vereend
Met Godes wil, geborgen,
Ge in moeders handen weent.

Zoo is de gang van dezen verzeneyclus, aangegeven
telkens in die versfragmenten, waarover de verbindende
lijn loopt. Wel brengt de rustige lectuur van de ge-

is, terwijl Hij de zijnen vermaant dat zij zich moeten
verblijden en een eeuwige vreugdemaal belooft aan zijn
vrienden. Zij zeggen dat Hij de droefheid en de ver-
sterving in de wereld heeft gebracht, maar toen Hij
leefde, al en dronk Hij, liet zich de vossen en de haren
zalven en haatte Hij de huichelaar en ijdele boetpleging.
Velen hebben Hem den rug toegekeerd, omdat zij Hem
nimmer gekend hebben. Voor dezen, in het bijzonder,
is dit boek bestemd.“¹⁾

Bij onze waardeering van dit werk, moeten wij dan
ook voornamelijk met zijn hier het laatst geciteerde mede-
deeling rekening houden, maar, dat doende, is er veel
te prijzen. Het valt medelijden een kens te doen uit
het, een 700-bladzijden-tellend werk-zelf. Toch wil ik er
U mee doen kennis maken. Luistert eens naar het
volgende, waarmee het hoofdstukje over „Capernaum“
begint:

„Tegen den avond, wanneer de zon, tot rusten uit-
noodigend, gloedrood in het Westen nederviel, leerde
Jezus al deze zaken aan zijne Galileërs op de drameis-
der witte huisjes, op de schaduwrijke pleintjes der
steden, of aan het strand van het Meer, leunend tegen
een aan wal getrokken schuit, de voeten rustend op
de oeversteenen.“

Velen luisterden naar Hem en volgden Hem, omdat,
zooals Lucas zegt, „zijn woord van macht getuigde“.
Niet voor allen waren die woorden nieuw, maar nieuw
was de mensch, die sprak en nieuw waren de warmte
van zijn taal en het goede, dat zijn woorden uitwerkten,
want zij kwamen voort uit een hart en raakten de
harten. Ook de nadruk, waarmee die woorden ge-
sproken werden, was nieuw en nieuw was de be-
tekenis, die zij verkragen door dezen mond en de ver-
heldering, die uitging van deze blikken. Nu was het
niet meer de stem van den Profeet in de bergen, weer-
galmend in de durre streken, ver-verwijderd van de
mensen, eenzaam en op een afstand, zoodat men
gedwongen was zich te verplaatsen, wanneer men haar
hooren wilde. Deze is een Profeet, die, als mensch
onder de menschen leeft, een vriend voor allen, die het

dichten zelf, in hun geheel dus, de eigenlijke diepte,
het relief ook in het beeld, maar deze citatie kon toch
strekken tot hetgeen we beoogden: de lezers iets van
dezen bundel te doen zien en te doen genieten. Men
zal, op deze wijze geïntroduceerd, wellicht eerder kom-
men tot het zelf-lezen, dan wanneer men slechts be-
schouwing in 't algemeen vindt.

Naast het vele schoone, ontroerende, echt poëtische
zal men dan ook vanzelf het minder goede opmerken:
het onevenwichtige van de slotstrophen der fantasie
ten opzichte van het geheel (de vaderliefde, die de
eigenlijkheid der gelijkenis is, is getransformeerd in
de, geheel andersoortige, moederliefde; het berouw van
den zoon is identiek met diens bekeering); het ge-
kunstelde van „Vaders Gebed“, als hij den berooiden
zwerfeling ziet (hij het „met innerlijke ontferming
bewogen“ van de gelijkenis past niet een spreken in
dichterlijke vergelijking); het hier en daar onjuiste
woord. Maar desondanks zal hij zich verblijden in dit
nieuwe werk van den gewaardeerden dichter en er-
kennen, dat het, in z'n artistieke vorm en aesthe-
tische intonatie een aanwinst betekent voor onze
christelijke kunst.

C. T.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

Belangstelling.

Onze Gereformeerden moeten in het algemeen worden
geacht, ten opzichte van velerlei arbeid voor het Ko-
ninkrijk Gods tweeërlei houding in te nemen. De eerste
groep is die van de werkers. De mannen en vrouwen,
die het praktische werk doen, of die theoretische
voorsichting trachten te geven.

En de anderen zijn zij, die niet zelf aan den arbeid
gaan, maar toeschouwers zijn van wat die eerste groep
doet. Zij steunen het werk met hun bijdragen en hun
warme sympathie en hun gebed, maar zelf gaan ze
niet aan den arbeid.

In het algemeen is de verdeling zoo ook goed.
Niet iedereen kan meearbeiden. Niet ieder heeft
den tijd, de capaciteiten, de gelegenheid, enzovoort.

Gingen allen doen aan arbeid, het werk zou spoedig
spaan loopen.

We kunnen betrekkelijk heel wat doen met een klein
getal werkers; als dat maar uitnemende, getrouwe men-
schen zijn, die zich met hart en ziel geven voor
het werk. Het spreekt vanzelf, dat we niets kunnen
doen zonder den zegen Gods op al onzen arbeid;
dien factor noem ik hier verder niet, omdat dat onder
ons niet behoef te worden verdedigd en zelfs niet
breed betoogd. Maar nu noemen en bespreken we alleen
de menschelijke factoren, die in aanmerking komen
bij den arbeid. En dan geldt de regel, dat met betrekke-
lijk weinig werkers veel kan worden gedaan. Natuurlijk
kunnen we ook te weinig hebben. Maar evengoed teveel.
En dan zou het resultaat zijn, dat er minder werk
geschiedt.

Dat niet ieder van ons aan allerlei arbeid doet
voor het Koninkrijk Gods, is niet zoo erg.

Maar die tweede groep, die niet-werkers, heeft toch
wel iets te doen. Zij moet haar belangstelling toonen
op verschillende manier.

zelfs goed meent met hen van wie niemand houdt:
een makker, een welmeenende en vriendelijke gezet,
die zijn vrienden opzoekt, die gaat zien waar zij zich
bevinden, waar zij werken, die hen in hunne huizen be-
zoekt, met hen langs de bewoonde wegen gaat, aan
hunne tafels eet en drinkt en, als het noodig is, den vis-
cher bij het ophalen der netten de behulpzame hand
reikt, en die voor allen, ook voor de droefgeestigen,
de zieken en de bedelaars een goed woord over heeft.“⁴⁾

Wij zouden niet gaarne alle beweringen van Papini
voor onze verantwoording nemen, bepaalde bezwaren
hebben wij m.n. tegen de overheerschende richting,
die hij uitgaat in het „Gebed tot Christus“, waarmee
hij zijn boek besluit. Maar, voor de categorie der
onverschilligen, voor hen, die, naar eigen besef, met
het oude verhaal van Jezus al lang hebben afgerekend
en die ge met geen mogelijkheid kunt brengen tot een
ernstig Schriftonderzoek, acht ik dit boek, juist van
dezen auteur, van veel belang. Papini wil toch niets
anders, dan (en die sterke drang is overal spoorbaar)
de menschen brengen, terugbrengen tot den Christus
der Schriften, natuurlijk op zijne wijze, en daarover
kunnen wij ons niet anders, dan, ondanks de bezwaren,
die blijven, m.n. in de fel-levende menschenwereld onzer
dagen, verheugen.

¹⁾ Giov. Papini, De Christus (Storia di Cristo), Uit het
Italiaansch vertaald door Ir. J. J. W. Teulings' Uitgevers
Maatschappij, 's-Hertogenbosch.

De eerste oplage verscheen bij Valecchi te Florence in
1921.

Het voorwoord van de vertaling is gedateerd 1922.

²⁾ Zie nader voor den persoon van Papini het Voorwoord
van den Vertaler, pg. V.—IX.

³⁾ Zie voor deze aanhalingen, passim Papini's „Aan den
Lezer“.

⁴⁾ A. w. pg. 98/3.